

godtgørelse på 40 øre for hver tilbagelagt kilometer. Efter justitsministeriets mening bør der i alle tilfælde gives lægdommere adgang til at få godtgørelse for benyttelse af eget befordringsmiddel efter de regler, der gælder for tjenestemandens benyttelse af eget befordringsmiddel, hvor kørslen ikke er omfattet af en bemyndigelse til regelmæssig tjenstlig kørsel. Denne godtgørelse er i § 4 i cirkulære af 11. juli 1968 fastsat til mellem 26 og 30 øre pr. km, alt efter befordringsmidlets art og vægt. For at formindske arbejdet med udregningen af godtgørelsen i det enkelte tilfælde, foreslås dog, at der i alle tilfælde, hvor motorkøretøj anvendes, ydes godtgørelse efter den højeste sats, d. v. s. 30 øre pr. km.

d. Efter udkastet til bekendtgørelse kan der normalt kun ydes godtgørelse, hvis den pågældende må rejse mere end 3 km for at nå retten. Udkastet giver således mulighed for i særlige tilfælde — f. eks. ved invaliditet og sygdom — at yde godtgørelse, selv om den pågældende bor inden for 3 km-grænsen. Efter den gældende regel er dette ikke muligt.

2. Vidner.

Efter retsplejelovens § 188, stk. 1, tilkommer der vidner en godtgørelse på 5 kr. for hver påbegyndt periode af 2 timer, der medgår til opfyldelse af deres vidnepligt, dog mindst 10 kr. Må de rejse mere end 3 km for at nå til retten, tilkommer der dem endvidere godtgørelse for billet frem og tilbage med jernbane eller skib (2. klasse) eller andet offentligt befordringsmiddel eller, hvis offentlige befordringsmidler ikke kan benyttes, en godtgørelse af 40 øre for hver tilbagelagt kilometer. Hvis det må antages, at et vidne har haft udgifter eller tab, som overstiger den almindelige godtgørelse, kan retten, hvis omstændighederne taler derfor, tillægge vidnet en særlig godtgørelse. De ydelser, vidnet har krav på, eller et passende forskud skal tilbydes betalt ved forkyndelse af indkaldelsen.

Størrelsen af den almindelige vidnegodtgørelse er senest fastsat ved lov nr. 164 af 31. maj 1961, medens kilometergodtgørelsen ved lov nr. 192 af 12. juni 1962 blev ændret fra 30 til 40 øre.

Adgangen til at tillægge vidner en særlig godtgørelse blev gennemført ved lov nr. 149 af 21. april 1965.

Om tidligere ændringer af vidnegodtgørelsen henvises til bemærkningerne til forslaget til loven af 1961 (Folketingstidende 1960-61, tillæg A, sp. 533).

Vidnepligten har altid været betragtet som en almindelig borgerpligt, for hvis udførelse der ikke betales fuldt vederlag; dette må ses i sammenhæng

med, at den byrde, som vidnepligten pålægger den enkelte, ikke er særlig tung, idet en person højt få gange i sit liv kommer ud for at skulle være vidne.

Efter den løn- og prisudvikling i samfundet, som har fundet sted siden fastsættelsen af de gældende regler om vidnegodtgørelse, er godtgørelsen imidlertid blevet klart utilstrækkelig, og det må forekomme rimeligt, at den nu forhøjes til 10 kr. for hver påbegyndt periode af 2 timer, dog mindst 20 kr.

Ligesom med hensyn til ydelserne til lægdommere foreslås det, at godtgørelsen til vidner fremtidig skal kunne fastsættes administrativt.

Det foreslås, at rejsegodtgørelse til vidner skal ydes efter samme regler som rejsegodtgørelse til lægdommere, jfr. ovenfor.

Bestemmelsen i § 188, stk. 2, om godtgørelse til personer, der efter indkaldelse afgiver forklaring til politiet, svarer bortset fra sproglige ændringer ganske til gældende ret. De pågældende har således ikke krav på at få forskud på godtgørelsen.

Til nr. 3 (§ 448 c, stk. 1).

Efter den tidligere ægteskabslovs § 54 blev skilsmisse på grundlag af separation altid givet ved bevilling. Bevillingsmyndighederne anvendte for så vidt angår deres internationale kompetence regler svarende til retsplejelovens § 448 c, men har derudover i tiden indtil den 1. januar 1970 i en række tilfælde meddelt bevilling til skilsmisse på grundlag af en dansk separation.

Ved lov nr. 256 af 4. juni 1969 om ægteskabsindgåelse og opløsning § 42 er det bestemt, at skilsmisse på grundlag af separation kan gives både ved dom og bevilling, således at bevilling kun kan meddeles, såfremt ægtefællerne er enige om at ønske skilsmisse ved bevilling og er enige om en række vilkår. Domstolene kan ikke give skilsmisse på grundlag af en dansk separation, medmindre betingelserne i retsplejelovens § 448 c er opfyldt, og det er derfor tvivlsomt, om bevillingsmyndighederne under den nye ægteskabslov kan fortsætte den ovenfor omtalte praksis.

Justitsministeriet finder det rettest, at der fortsat er mulighed for at opnå skilsmisse på grundlag af en dansk separation, selv om ingen af betingelserne i § 448 c, stk. 1, nr. 1-4, er opfyldt, og det foreslås derfor, at en bestemmelse herom indføres i § 448 c. Reglen er dog begrænset til at gælde for separationer, der er meddelt inden for de sidste fem år. Såfremt forslaget gennemføres, vil justitsministeriet gennemføre en tilsvarende ændring for så vidt angår bevillingsmyndighedernes internationale